

BACHADON BO'YNI EROZIYASI: KELIB CHIQISH SABABLARI, KLINIK BELGILARI VA DAVOLASH USULLARI

Muallif: Mirzaliyeva Zilola

O'quv yurti: Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Yo'nalish: Davolash ishi

Guruh: 25-12

Annotatsiya: Ushbu maqolada ayollar reproduktiv salomatligida muhim o'rin tutadigan bachadon bo'yni eroziyasi kasalligining kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, tashxis qo'yish usullari va zamonaviy davolash choralari yoritilgan. Bachadon bo'yni eroziyasi ko'pincha yashirin kechib, o'z vaqtida aniqlanmasa, turli asoratlari va onkologik kasalliklarga olib kelishi mumkin. Maqolada kasallikning etiologiyasi, xavf omillari hamda profilaktikaning ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, konservativ va jarrohlik davolash usullari haqida ilmiy asoslangan ma'lumotlar berilgan. Ushbu maqola tibbiyot yo'nalishi talabalari va amaliy shifokorlar uchun nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: bachadon bo'yni, eroziya, ginekologiya, yallig'lanish, diagnostika, davolash, profilaktika, HPV

Kirish. Bachadon bo'yni eroziyasi ayollar orasida eng ko'p uchraydigan ginekologik kasalliklardan biri hisoblanadi. Ushbu kasallik bachadon bo'ynining shilliq qavatida yuzaga keladigan o'zgarishlar bilan tavsiflanadi va turli yoshdagi ayollarda uchrashi mumkin. Ayniqsa, reproduktiv yoshdagi ayollar orasida eroziya holatlari ko'p kuzatiladi. Kasallik ko'pincha aniq klinik belgilarsiz kechadi, shu sababli ayollar tomonidan kech aniqlanadi.

Bachadon bo'yni eroziyasi ko'plab omillar ta'sirida rivojlanadi. Ular orasida gormonal buzilishlar, yallig'lanish kasalliklari, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar, tug'ruq jarayonida bachadon bo'ynining shikastlanishi va abortlar muhim

o'rin tutadi. Shuningdek, inson papilloma virusi (HPV) bachadon bo'yni patologiyalarining rivojlanishida asosiy xavf omillaridan biri hisoblanadi.

Kasallikning xavfi shundaki, uzoq vaqt davolanmagan eroziya displaziya va bachadon bo'yni saratoni rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli bachadon bo'yni eroziyasini erta aniqlash, muntazam ginekologik ko'riklardan o'tish va to'g'ri davolash muhim ahamiyatga ega.

Mazkur maqolaning maqsadi bachadon bo'yni eroziyasining kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, diagnostika va davolash usullarini ilmiy asosda yoritishdan iborat.

Asosiy qism. Bachadon bo'yni eroziyasi - bachadon bo'yni epiteliysining butunligi buzilishi yoki uning o'zgarishi bilan kechadigan patologik holatdir. Tibbiyotda haqiqiy eroziya va soxta eroziya (ektopiya) tushunchalari mavjud. Haqiqiy eroziya kam uchraydi va qisqa vaqt ichida bitib ketadi. Soxta eroziya esa keng tarqalgan bo'lib, ko'pincha uzoq muddat saqlanib qoladi.

Kasallikning kelib chiqishida yallig'lanish jarayonlari muhim rol o'ynaydi. Vaginit, servitsit kabi kasalliklar bachadon bo'yni shilliq qavatining zararlanishiga olib keladi. Gormonal fonning buzilishi, ayniqsa estrogen va progesteron muvozanatining o'zgarishi ham eroziya rivojlanishiga sabab bo'ladi. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar, jumladan xlamidioz, gonoreya va HPV bachadon bo'yni hujayralarida patologik o'zgarishlarni keltirib chiqaradi.

Klinik jihatdan bachadon bo'yni eroziyasi ko'pincha belgilar bermaydi. Ba'zi hollarda jinsiy aloqadan keyin qonli ajralmalar, qin sohasida noqulaylik, oqindi va yallig'lanish belgilari kuzatilishi mumkin. Shu sababli kasallik ko'pincha tasodifan, profilaktik ko'rik vaqtida aniqlanadi.

Diagnostikada ginekologik ko'rik, kolposkopiya, sitologik tekshiruv (PAP-test), biopsiya va HPV testlari muhim ahamiyatga ega. Ushbu usullar orqali bachadon bo'ynidagi o'zgarishlar aniqlanadi va xavfli jarayonlar istisno qilinadi.

Davolash usullari kasallikning shakli, darajasi va bemorning yoshiga bog'liq holda tanlanadi. Konservativ davolash yallig'lanishga qarshi va gormonal dori

vositalarini o'z ichiga oladi. Jarrohlik usullari esa lazer, kriodestruksiya, radioto'liqlik davolash va diatermokoagulyatsiyani o'z ichiga oladi. Zamonaviy usullar bachadon bo'yni to'qimalarini minimal shikastlab, tez tiklanishni ta'minlaydi.

Profilaktika choralariga muntazam ginekologik ko'riklardan o'tish, shaxsiy gigiyenaga rioya qilish, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalardan himoyalash va HPV ga qarshi emlash kiradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, bachadon bo'yni eroziyasi ayollar salomatligi uchun jiddiy ahamiyatga ega bo'lgan ginekologik kasalliklardan biridir. Kasallik ko'pincha yashirin kechishi sababli o'z vaqtida aniqlanmasa, og'ir asoratlardan va onkologik kasalliklar rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Shu bois ayollarning sog'lig'iga mas'uliyat bilan yondashishi va muntazam tibbiy ko'riklardan o'tishi muhimdir.

Mazkur maqolada bachadon bo'yni eroziyasining kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, diagnostikasi va davolash usullari ilmiy asosda yoritildi. Zamonaviy tibbiyotda ushbu kasallikni samarali davolash imkoniyatlari mavjud bo'lib, erta tashxis qo'yish davolash natijasini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Bachadon bo'yni eroziyasining oldini olishda profilaktika choralari muhim o'rin tutadi. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarning oldini olish, sog'lom turmush tarziga rioya qilish va HPV ga qarshi emlash ayollar reproduktiv salomatligini saqlashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqola tibbiyot yo'nalishi talabalari uchun nazariy bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Karimova M.Sh. Ginekologiya. — Toshkent: Abu Ali ibn Sino nomidagi Tibbiyot nashriyoti, 2019. — 145–170-betlar.
2. Ismoilova N.A. Ayollar reproduktiv salomatligi. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. — 90–115-betlar.

3. Qodirova L.B. Zamonaviy ginekologiyada diagnostika va davolash. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021. — 60–88-betlar.
4. Saidova D.R. Onkoginekologiya asoslari. — Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2018. — 120–150-betlar.
5. Abdullayev A.M. Klinik ginekologiya. — Toshkent: Ziyo Media, 2017. — 200–225-betlar.
6. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi rasmiy sayti: www.ssv.uz